

Waarom de theaterklassieker 'Drie Zusters' deze maand twee nieuwe versies krijgt

Moskou zien of sterven

Bij Zuidpool (foto) blijven de zussen in een provinciestadje en gaan ze niet naar Moskou. Bij Jessa Wildemeersch en co (foto onder) doen ze dat wel. © Kurt van der Elst | kvde.be

Wie houdt van Anton Tsjechovs theaterturf 'Drie zusters,' kan zich deze maand verlekken op zowel een klassieke opvoering als een hedendaagse update. Wat maakt het stuk zo fascinerend? 'Tsjechov kijkt ongelofelijk mooi in de menselijke ziel.' **GILLES MICHIELS**

Een drie uur durend theaterstuk zonder duidelijke held en met veel doelloos gepalaver. *Drie zusters* klinkt niet meteen als een hedendaagse succesformule. En toch kunnen theaterliefhebbers de komende weken moeilijk om de Russische klassieker heen. Terwijl Zuidpool het stuk haast integraal opvoert, loeren Sien Eggers, Sofie Palmers en Jessa Wildemeersch op de schouders van Tsjechov naar het Moskou van vandaag.

De Russische hoofdstad is de utopie waar *Drie zusters* rond draait. De plot is simpel: nadat een oude generaal zijn dochters en zoon in een onooglijk provinciestadje heeft geparkeerd, beginnen die na zijn dood weer hevig naar Moskou te verlangen. De vraag of ze de daad bij het woord zullen voegen, raakt al snel ondergesneeuwd door hun verveling en apathie.

Tsjechov schreef *Drie zusters* in 1900, een periode van maatschappelijke ontwrichting. De revolutie van 1905 hing al in de lucht. 'Het stuk gaat over het onspectaculaire, het niet kunnen vatten van de realiteit,' zegt Jorgen Cassier, artistiek

leider van Zuidpool. 'In plaats van te handelen, houden de personages zich vast aan hun projectie op het verleden en de toekomst. Door dit universele stuk niet naar vandaag te vertalen, leggen we de nadruk op hun verlangen zelf.'

Vooruitgangsoptimist

Daar dacht het trio Sien Eggers, Sofie Palmers en Jessa Wildemeersch anders over. 'Tsjechov sprak ons aan,' zegt Palmers, 'want hij kijkt ongelofelijk mooi in de menselijke ziel. Maar toen we *Drie zusters* lazen, hadden we moeite met het einde, waarin de zussen ter plaatse blijven. Dus dachten wij: wat als ze vandaag wakker zouden worden en deze keer wel naar Moskou gingen?'

Om Tsjechovs stuk met de actualiteit te confronteren, reisden de actrices zelf naar de Russische hoofdstad. Ze spraken er met theatermakers en verloren zielen en timmeren nu op basis van hun ervaringen aan *Den beer heeft mij gezien*, een voorstelling over daadkracht en hun tweede samenwerking na *L'étude (nu slaat de chaos toe)*. Op de koop toe maakt Sofie Palmers ook *Moscow mania*, een podcast over hun zoektocht naar

de Russische ziel. Palmers: 'Tsjechov was een vooruitgangsoptimist, die droomde van een grootse toekomst voor zijn land. Maar wat weten wij over Rusland vandaag? Ons beeld over vroeger is gevormd door oude schrijvers en componisten, die dikwijls verbannen waren of zelf vertrokken naar Europa, en dus al affiniteit hadden met het Westen. Wat wij vandaag leren, is dan weer ingegeven door onze kranten, die zich eenzijdig op Poesjins richten.'

'Door de onderdompeling ter plaatse gingen we beseffen met welke vooroordelen we vertrokken waren,' zegt Jessa Wildemeersch. 'We lijken te denken dat in Rusland niets goed loopt, maar het verhaal is complexer. Zo is een moeilijk te begrijpen probleem het verschil tussen Moskou en het platteland. Studeren in de stad is iets om trots op te zijn, terwijl je daarbuiten nauwelijks werk vindt.'

Zuidpool vat de lethargie van de drie zussen in een bedwelmende soberheid

Eenzame buggy

Net dat verschil was ook de achilleshiel van *Drie zusters*, zo toont de opvoering van Zuidpool. Werkloosheid, gefnuikte ambities en relaties: geen wonder dat deze Olga (Sofie Decler), Irina (Evgenia Brendes) en Masja (een uitstekende Greet Verstraete) dit troosteloze bestaan aan hun context wijten. Zuidpool vat hun lethargie in een bedwelmende soberheid. Dat levert een slepend stuk op, dat vorige week op het afstandelijke podium en voor het hoestende publiek van de Brugse schouwburg moeilijk de toon vond, maar daarna ging intrigeren.

In het tweede deel houdt regisseur Cassier de melancholie en ironie perfect in evenwicht en pakt hij uit met treffende beelden. Naarmate de afstand tussen de personages groeit, eindigt hun huiselijke decor in een kaal niemandsland, alsof ze deze wachtkamers tussen vergane en komende tijd verinnerlijkt hebben.

Tijdens de gestileerde slotact lopen de personages af en aan. Het enige wat op scène blijft, is een buggy met een kind, dat ze hooguit een korte blik gunnen. Tsjechovs mijmerende mens in één beeld gevat: wanneer hij de toekomst zelf in handen heeft, treurt hij onwetend om zijn utopie.

Sofie Palmers, Jessa Wildemeersch en Sien Eggers, © Dasja Drugaleva.

Drie zusters, Zuidpool. Op tournee tot 16 maart. ★★☆☆☆
Den beer heeft mij gezien. Sien Eggers, Sofie Palmers, Jessa Wildemeersch en Arsenaal/Lazarus. In première op 22 februari.